

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-12-10

Lårben - fraktur, utredning, lägeskontroll - konventionell radiologi (SÄS)

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av skelettet vid utredning av ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn

Sos-kod 641 000/ Lårben

Indikation

Fraktur, utredning, lägeskontroll.

Förberedelser

- ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.
- Gonadskydd ska användas på pojkar och män under 50 år, där strålfältet ligger <5 cm från gonaderna.

OBS: Gonadskydd används inte om det skymmer eller stör diagnostiken.

- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal

Position: Patienten ligger på rygg med benet inåtroterat ca 15–20 grader.

Epikondylerna i horisontallinje.

Centrering: I mittlinjen på låret.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Hela lårbenet ska avbildas, inklusive höftled och knäled.

Minst en led avbildas på varje bild.

Säkerställ överlappning.

Sidomarkering på lateralsidan.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Sida

Position: Patienten ligger aktuell sida med det friska benet framför.

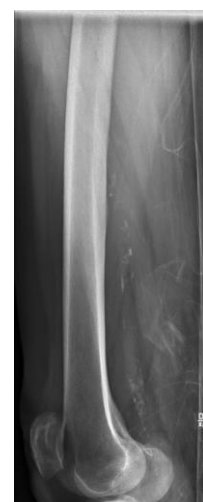
Horisontellt: Patienten ligger på rygg med detektorn på lateralsidan.

Det andra benet

hålls undan med hjälp av fotstödet.

Centrering: Mitt på lårbenet.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Hela lårbenet ska avbildas, inklusive höftled och knäled.

Minst en led avbildas på varje bild.

Säkerställ överlappning.

Collum friprojiseras från os ischii.

Femurkondylerna visualiseras över varandra runt om hela ledytan.

Sidomarkering.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Strålskydd

- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Var noga med inblandning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Carolin Karlsson, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin (SÄS)

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin (SÄS)

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service (SÄS)

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin (SÄS)

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service (SÄS)

Nyckelord

Metodbok konventionell, lårben, fraktur, utredning, lägeskontroll.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-525

Version: 2.0

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-12-10